

STEL „MANESCHIJN”. EIGENDOM VAN DEN HEER J. DIJK TE 'S GRAVENHAGE

eenig bezit van hedendaagsch aardewerk.

Aardewerk is kleur en aardewerk is versiering. De stof is in zichzelf niet mooi, zij heeft noch de deugd, noch de schoonheid van porselein. Het porselein verdraagt de grootste hitte en plotselinge afkoeling zonder te barsten. Een roem van het oude Saksisch was, dat het als smeltkroes andere porseleinen in zich kon smelten.

Wanneer de stof zelf volmaakt is in deugd en in schoonheid, komt de versiering in de tweede plaats en dient deze om de schoonheid der stof beter te doen uitkomen. Vandaar dat de Chineesche kunstminnaars niets hooger achtten dan den eenvoud van de in onregelmatigen schaalvorm geslepen bakjes uit bergkristal, agaat of topaas, uit het groene chaledoon of chrysopraas, uit heliothroop of jade, het zoo gewaardeerde zeegroene doorschijnende nephriet. Vooral die voorwerpen werden vereerd, die na

eeuwenlang verblijf in de graven een begin van verweering toonden op de uiterste oppervlakte en het licht weerkaatsten als den regenboog. Deze monumenten van kunst waren van een zuivere en onbevleete schoonheid, als de Natuur.

Het ornament, dat tot versiering dient, draagt meer nog dan de vorm het karakter van zijn tijd. De vorm, ontstaan uit de stof, kon ten allen tijde weer worden gemaakt.

Maar de versiering ontspringt uit de fantasie en weerkaatst den geest van den tijd. Toch, hoe groot ook het verschil zij, men vindt in alle tijdperken van stijl vindingen, die wijzen op eenzelfde doel.

Een van die meest karakteristieke uitingen, die zoowel bij de natuurvölker als bij de hoogststaande volken worden opgemerkt, is het streven om met hetzelfde figuur, en daarmede alleen, het geheele vlak te bedekken. Het is niet een versiering op het vlak, maar het vlak zelf is zoo verdeeld, dat een-